

Van wachten naar doen.

Startpunt Jeugd zorgt dat jongeren direct na verwijzing (huisarts) aan herstel werken, samen met hun netwerk, een consulent en een sGGZ-professional – zo wordt wachttijd hersteltijd.

Inleiding

Dit is...

STARTPUNT JEUGD

Startpunt Jeugd is een nieuwe manier van werken binnen de Twentse jeugdhulp. In plaats van wachten tot een behandeling begint, start de jongere direct – samen met het netwerk, een consulent en een sGGZ-professional.

Het doel in het werkproces is eenvoudig: wachttijd omzetten naar hersteltijd. Door vanaf het eerste moment te starten, ontstaat er sneller duidelijkheid over wat nodig is en waar hulp het meest effect heeft. Zo wordt niet alleen tijd gewonnen, maar ook vertrouwen opgebouwd.

Startpunt Jeugd laat zien dat de transformatie van de jeugdhulp geen toekomstplan is, maar vandaag al kan beginnen.

Wat vinden betrokkenen van Startpunt Jeugd?

Jeugdigen & ouders:

"Ik word gehoord en mag meedenken."

Consulenten:

"Ik houd regie en blijf in beeld."

sGGZ-professionals:

"Ik doe waarvoor ik ben opgeleid."

Inhoud

In deze folder lees je waarom Startpunt Jeugd is ontstaan, hoe het werkt en wat het oplevert in de praktijk.

Aanleiding	5
Wat is Startpunt Jeugd	6 - 7
Resultaten en ervaringen	8 - 9
Toekomst en vervolg	10 - 13

Aanleiding:

Wachttijden stijgen. Kosten nemen toe. Jongeren wachten te lang op passende hulp.

De jeugdhulp in Twente staat onder druk. In 2024 kreeg de regio 1,8% meer unieke cliënten in de specialistische jeugd-sGGZ dan het jaar ervoor, terwijl de kosten per cliënt met 29% toenamen. Tegelijkertijd duurt het langer voordat jongeren de juiste plek vinden: bij 80% van de aanmeldingen is de eerste verwijzing niet passend.

Het gevolg is dat jongeren weken tot maanden wachten zonder actieve ondersteuning. In die periode neemt het risico op terugval, schooluitval en verergering van klachten toe. Ook voor professionals levert dit druk op: huisartsen verwijzen herhaaldelijk door, consultants raken het overzicht kwijt, en de sGGZ verliest tijd aan dubbele screenings.

“Met Startpunt Jeugd heb ik de ruimte om de regie/rode draadfunctie te vervullen. Anders was ik hem na verwijzing uit het oog verloren.”

- Praktijkondersteuner Huisarts

De cijfers vragen om actie, niet om afwachten.

De kosten stijgen, steeds meer jongeren doen een beroep op de sGGZ, en het merendeel komt niet direct op de juiste plek terecht. Wachten op verandering is geen optie meer.

+29% hogere kosten per cliënt

80% van de jeugdigen komt niet direct op de juiste plek terecht

+1,8% meer unieke cliënten

Wat is Startpunt Jeugd?

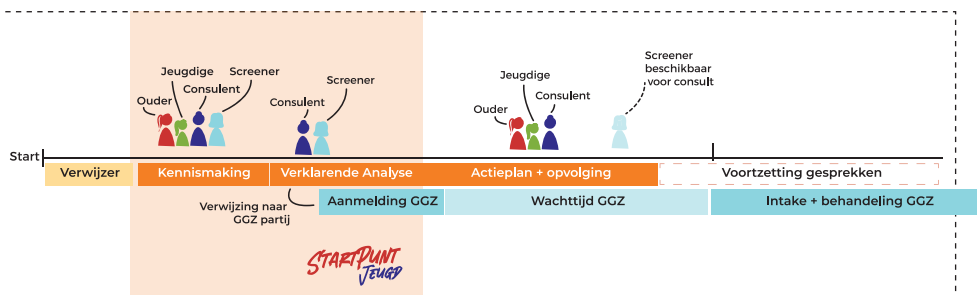
Twente kiest voor starten in plaats van wachten.

De kern van Startpunt Jeugd is dat de wachttijd verandert in hersteltijd. Door eerder te beginnen, actief aan de slag te gaan en domeinen te verbinden, ontstaat beweging op meerdere niveaus: jongeren blijven in contact, consulenten houden regie, en specialisten kunnen zich richten op de juiste zorg.

Standaard traject Startpunt Jeugd

--- Huidig sGGZ-traject
 ■ Startpunt Jeugd

Binnen twee weken na verwijzing vindt een gezamenlijk startgesprek plaats met de jongere, een gemeentelijke consulent en een sGGZ-professional. Samen met het gezin of het netwerk wordt gekeken wat er precies speelt en wat er nu al gedaan kan worden om herstel op gang te brengen.

Zo werkt Startpunt Jeugd:

De aanpak van Startpunt Jeugd bestaat uit een aantal stappen die zorgen voor snelheid, samenwerking en maatwerk.

1. Verwijzing

Op het moment dat een jongere wordt doorverwezen naar de jeugd-sGGZ, komt de aanmelding automatisch terecht bij Startpunt Jeugd. Er is dus één gezamenlijke ingang – geen losse lijntjes of parallelle wachtlijsten.

2. Startgesprek binnen 14 dagen

De jongere, het gezin, een consulent en een sGGZ-screener voeren samen het eerste gesprek. Er wordt niet gewacht op een behandelplek; het proces begint direct.

3. Verklarende analyse

In dit gesprek wordt breder gekeken dan de diagnose. Wat ligt er écht achter de hulpvraag? Hoe spelen school, gezin, leefstijl of motivatie een rol? Door die samenhang te begrijpen, ontstaat een realistisch beeld van wat nodig is.

4. Actieplan en begeleiding

De uitkomst is een concreet plan dat aansluit bij de situatie van de jongere. Dat kan gaan over leefstijl, structuur, steun uit het netwerk of een lichte behandeling. De consulent blijft het vaste aanspreekpunt en bewaakt de voortgang.

5. Gerichte doorstroom naar sGGZ (waar nodig)

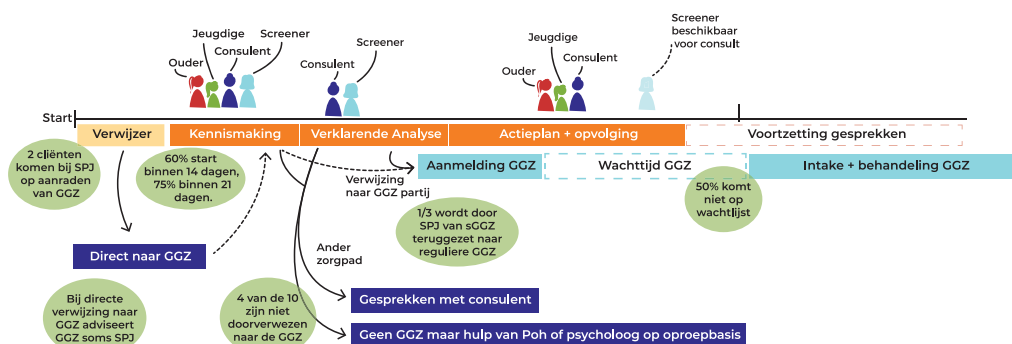
Als een sGGZ-behandeling nodig blijkt. Hierdoor voorkomen we dubbele screenings.

Deze werkwijze zorgt ervoor dat jongeren sneller de juiste hulp krijgen, wachttijden afnemen en professionals hun tijd beter kunnen besteden.

Resultaten en ervaringen:

Startpunt Jeugd in de praktijk.

Startpunt Jeugd is nog in ontwikkeling, maar de eerste resultaten zijn veelbelovend. Jongeren krijgen sneller hulp, consulenten houden regie en professionals ervaren betere samenwerking. De nieuwe manier van starten levert energie, duidelijkheid en vertrouwen op – bij iedereen die meedoet.

Samen met de consulent en een sGGZ-screener en de jongere wordt een verklarende analyse en actieplan gemaakt.

In de praktijk blijkt dat een (specialistische) sGGZ behandeling niet altijd nodig is. Maar dat de jongere minder zware hulp nodig heeft zoals contact met de consulent of steun door de PoH. Is behandeling wél nodig, dan sluit de sGGZ direct aan bij wat al in gang is gezet – zonder dubbele screening of nieuwe wachttijd.

Dankzij deze werkwijze wordt wachttijd omgezet in hersteltijd*:

- **60% start binnen 14 dagen, 75% binnen 21 dagen.**
- **50% van de jongeren komt helemaal niet op de wachtlijst van de sGGZ.**
- **Professionals ervaren meer overzicht en samenwerking.**

* Gebaseerd op de eerste 12 jongeren binnen de pilot (2024–2025).

De eerste signalen zijn positief.

Ook in de eerste kleine groep deelnemers zijn duidelijke effecten zichtbaar. Jongeren worden sneller geholpen, en voor een deel is de sGGZ zorg niet meer nodig. Waar dat wel nodig blijkt, sluit de behandeling beter aan bij de situatie van de jongere, met zorg die passend is bij wat nodig is.

Evaluatie kerncijfers Startpunt Jeugd*:

- **75% van de jongeren krijgt binnen 3 weken hulp.**
- **33% stroomt niet door naar de sGGZ.**
- **25% krijgt een kortere of beter passende behandeling.**
- **€1,2 miljoen potentieel bespaard op Twents niveau (bij conservatieve aannames).**

* Gebaseerd op de eerste 12 jongeren binnen de pilot (2024–2025).

Herstel begint bij het eerste gesprek

Deelnemers waarderen vooral dat er direct iets gebeurt na verwijzing. Het gezamenlijke startgesprek zorgt voor overzicht en rust, nog voordat behandeling begint. Ouders, consulenten en screener werken met elkaar in plaats van ná elkaar.

Doorbraak in samenwerking

Het model van Startpunt Jeugd doorbreekt de traditionele scheiding tussen het sociaal domein en de sGGZ, en brengt gemeenten, huisartsen en sGGZ-partners samen in een driehoekssamenwerking. Professionals geven aan dat ze sneller tot gezamenlijke besluiten komen en minder tijd kwijt zijn aan overdracht.

Toekomst en vervolg:

De richting klopt. Nu is het tijd om te doen wat werkt.

Startpunt Jeugd heeft voor deze fase van het veranderproces genoeg laten zien dat het effectief is en kan doorgaan naar de volgende fase. De werkwijze sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en de bredere beweging om integraal en vroegtijdig te handelen: hulp dichterbij, samenwerking over domeinen heen, en minder doorverwijzingen. Door Startpunt Jeugd te bestendigen, kan Twente vooroplopen in deze landelijke ontwikkeling en de opgedane kennis benutten voor verbreding.

Verdere groei en verbreding

De aanpak kan eenvoudig worden toegepast in nieuwe contexten: bij jongeren met LVB-problematiek, bij verslavingsvraagstukken of in samenwerking met scholen en huisartsen. Door de gezamenlijke start als uitgangspunt te nemen, kan het model meegroeien met de complexiteit van de praktijk.

Van pilot naar nieuwe standaard

Startpunt Jeugd begon als experiment binnen het programma tegen wachttijden, maar groeit uit tot een vaste manier van werken in de regio. De ambitie is helder: in elke gemeente dezelfde werkwijze, dezelfde snelheid en dezelfde gezamenlijke start.

Samen verder

Om deze beweging vast te houden, is blijvende inzet nodig van gemeenten, aanbieders en beleidsmakers. Niet in de vorm van een nieuw project, maar als gezamenlijke keuze voor een structureel andere manier van werken.

We willen deze folder gebruiken om het gesprek over de volgende stap aan te gaan.

Brief aan de jongeren van Twente:

Van ~~wachttijd~~ naar hersteltijd

We weten dat je te vaak moet wachten.
En dat hulp vaak te laat komt.
Daarom doen we het anders.

We bouwen aan jeugdhulp die beweegt, niet wacht.
Waar hulp begint op het moment dat jij hulp zoekt.
Samen met consultants, specialisten en jou.

Zodat jij niet hoeft te wachten om verder te kunnen.
Zodat Twente laat zien dat het anders kan.
En dat doen we met Startpunt Jeugd.

Afzender:

STARTPUNT
JEUGD

Toekomst en vervolg:

We hebben jou nodig om Startpunt Jeugd door te zetten.

Startpunt Jeugd heeft in korte tijd laten zien dat het werkt. De werkwijze sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda en bij Twentse ambities om sneller, samen en gezonder te werken. Om de potentie volledig te benutten, is nu één ding nodig: vasthouden, verdiepen en gefaseerd opschalen.

Gevraagd budget:

- €150.000 (eenmalig) voor coördinatie, monitoring, kennisdeling en organisatie van het leernetwerk.
- Structurele capaciteit binnen gemeenten en op regionaal niveau om de aanpak gericht verder te brengen.

Met deze investering kunnen we doorgaan met wat werkt, zodat jongeren niet opnieuw hoeven te wachten, en Twente leert van wat al resultaat toont.

Startpunt Jeugd prioriteren

Benoem Startpunt Jeugd als één van de sleuteltrajecten waarin de regio investeert. De aanpak sluit aan op doelen van de Hervormingsagenda Jeugd en biedt een concreet antwoord op urgente problemen zoals wachttijden en overbelasting in de sGGZ.

Gefaseerde opschaling toestaan

Geef de vier huidige gemeenten – Borne, Losser, Almelo en Oldenzaal – ruimte om de werkwijze te verdiepen. Gebruik hun ervaring als springplank voor verbreding naar andere Twentse gemeenten. Zo houden we focus en leerruimte.

Minimaal vier jaar continuïteit garanderen

De werkwijze is nog jong. Om te leren en te borgen is tijd nodig. Een periode van minimaal vier jaar biedt stabiliteit om kennis op te bouwen en resultaten duurzaam te verankeren.

Investeringsruimte vrijmaken

De zorgkosten worden grotendeels gedekt binnen bestaande contracten. Voor doorontwikkeling en regionale coördinatie is aanvullende investering nodig.

De cijfers bevestigen wat we in de praktijk zien.

De resultaten van Startpunt Jeugd staan niet op zichzelf. Ze sluiten aan bij inzichten uit de praktijk, onderzoek en vergelijkbare initiatieven in Nederland. Alles wijst in dezelfde richting: jongeren herstellen sneller wanneer hulp direct start, en domeinen samenwerken vanaf het begin.

Vergelijkbare initiatieven:

Fit op Weg Poli (GGZ Delfland)

Een bewezen aanpak waarin jongeren tijdens de wachttijd actief aan herstel werken. Aangemerkt als VGZ Good Practice. [VGZ Zinnige Zorg](#)
Podcast Actie Leer Netwerk

Eindje Verder (Eindhoven)

Een samenwerking waarin wachttijd wordt benut voor herstel met steun van gezin, school en begeleiding.
Bron: Business case Eindje Verder.

Heusden – Jeugd- en Gezinsteam

Evaluatie laat zien dat een gezamenlijke start zorgt voor kortere trajecten en minder doorverwijzingen. Evaluatie Jeugd- en Gezinsteam Heusden (2025)

Onderzoek en inzichten

Positieve jeugdontwikkeling

Onderzoek toont dat jongeren die actief betrokken worden, minder terugval kennen en meer zelfvertrouwen ontwikkelen.
Zhang et al. (2022) · Morton & Montgomery (2013) · Klemfuss et al. (2023)

Leefstijlpsychiatrie

Beweging, slaap en voeding dragen aantoonbaar bij aan mentaal herstel bij jongeren.
Korczak et al. (2021) · Poitras et al. (2016) · Firth et al. (2020)

Verbindend werken

Geïntegreerde samenwerking tussen sociaal domein, huisarts en GGZ leidt tot snellere toegang en hogere tevredenheid.
Asarnow et al. (2015) · Williams & Fothergill (2017) · Rockhill & Marchand (2019)

STARTPUNT
JEUGD